

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/128/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6821200152
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Šalamún
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2024:6821200152.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Šalamúna a sudcov Mgr. Stanislavy Salajovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Mgr. Martina Štubniaka, v právnej veci žalobcov 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, 2/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, 3/ C. B., nar. XX.XX.XXXX, 4/ D. B., nar. XX.XX.XXXX, žalovaní 1/ - 4/ bytom E. F. XX, žalobcu 5/ D. B., nar. XX.XX.XXXX, žalobcu 6/ D. B., nar. XX.XX.XXXX, žalovaní 5/ - 6/ bytom E. F. XX, žalobcovia v rade 1/ - 6/ právne zastúpení JUDr. Ladislavom Törökom, advokátom so sídlom Rožňava, Šafárikova č. 8, proti žalovanému 1/ A. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. - A. F. XXX, právne zast. JUDr. Ladislavom Csákóm, advokátom so sídlom Rožňava, Hviezdoslavova č. 4 a žalovanému 2/ KOOPERATIVA poisťovňa, a. s., Vienna Insurance Group, IČO: 00 585 441, právne zast. JUDr. Felixom Neupauerom, advokátom so sídlom AK Bratislava, Dvořákovo nábřeží č. 8/A, v konaní o zaplatenie nemajetkovej ujmy a náhrady škody s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného 1/ a žalovaného 2/ proti rozsudku Okresného súdu Revúca sp. zn. 5C/3/2021 zo dňa 28. apríla 2022, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. a II. **p o t v r d z u j e.**

II. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku IV. **m e n í** tak, že žalobcovia 1/ až 6/ majú nárok na náhradu trov konania proti žalovanému 1/ a 2/ v časti žaloby o náhradu nemajetkovej ujmy v rozsahu 100 %, ktoré sú žalovaní 1/ a 2/ povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobcom 1/ až 6/ do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu o ich výške.

Žalovaný 1/ má nárok na náhradu trov konania proti žalobcom 1/ až 6/ v časti žaloby o náhradu škody v rozsahu 100%, ktoré sú žalobcovia 1/ až 6/ povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne žalovanému 1/ do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu o ich výške.

Žalovaný 2/ má nárok na náhradu trov konania proti žalobcom 1/ až 6/ v časti žaloby o náhradu škody v rozsahu 100%, ktoré sú žalobcovia 1/ až 6/ povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne žalovanému 2/ do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu o ich výške.

III. Žalobcovia 1/ - 6/ majú nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovaným 1/ a 2/ v rozsahu 100 %, ktoré sú žalovaní 1/ a 2/ povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobcom 1/ - 6/ do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o ich výške.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Rimavská Sobota (ďalej „súd prvej inštancie“) uložil žalovanému 1/ a 2/ povinnosť zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 20 260,- € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne, zo strany žalovaného 1/ od 21. 08. 2020 do zaplatenia a zo strany žalovaného 2/ od 15. 08. 2020 do zaplatenia s tým, že plnením jedného zo žalovaných, zaniká v rozsahu plnenia povinnosť

druhého žalovaného (výrok I.), žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobcom 2/ - 6/, každému samostatne, sumu 10 130,- €, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne, zo strany žalovaného 1/ od 21. 08. 2020 do zaplataenia a zo strany žalovaného v rade 2/ od 15. 08. 2020 do zaplataenia s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného (výrok II.), vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok III.) a žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť žalobcom 1/ - 6/ trovy konania v rozsahu 82 % (výrok IV.).

2. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobcovia 1/ až 6/ sa žalobou doručenou súdu 29. 01. 2021 domáhali, aby im žalovaní 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne zaplatili titulom nemajetkovej ujmy - žalobkyni 1/ sumu 30 000,- € a žalobcom 2/ až 6/ sumu 20 000,- €, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z týchto súm od 01. 07. 2020 do zaplataenia, a aby žalobcom 1/ až 6/ zaplatil titulom náhrady škody spoločne a nerozdielne sumu 6 994,84 €, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z tejto sumy od 01. 07. 2020 do zaplataenia.

3. Súd prvej inštancie mal na základe vykonaného dokazovania preukázané, že žalovaný 1/ sa dopustil protiprávneho konania v rozpore s ustanoveniam § 16 ods. 4 zákona č. 8/2009 o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon o cestnej premávke“) ustanovujúcom najvyššiu prípustnú rýchlosť v obci 50km/hod., keď dňa 31. 12. 2019 o 17.36 hod., v obci A. G., okres Revúca, ako vodič osobného vozidla značky VOLKSWAGEN PASSAT CC, evidenčné číslo H., toto viedol rýchlosťou nie menej ako 100 km/hod. a na mieste určenom na prechod chodcov cez vozovku, označenom zvislým aj vodorovným dopravným značením, pravou prednou časťou vozidla zrazil prechádzajúcich chodcov D. I. a D. B. a spôsobil im smrť. Za toto protiprávne konanie bol v trestnom konaní uznaný za vinného pre spáchanie prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 3 TZ a odsúdený na podmienčne odložený trest odňatia slobody a trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá. Žalovaný 1/ tak protiprávne a neoprávnene zasiahol do súkromného a rodinného života žalobcov 1/ až 6/ tým, že usmrtil člena ich najbližšej rodiny, manžela žalobkyne 1/ a otca žalobcov 2/ až 6/. V dôsledku neočakávanej smrti manžela a otca žalobcov, títo preživali a prežívajú citovú bolesť a žiaľ z jeho straty, ako aj pocity smútku z nemožnosti do budúcnosti žiť v prítomnosti blízkej osoby. Žalovaný 1/ žalobcom spôsobil nereparovateľnú citovú ujmu a nenahraditeľnú stratu, ktorú podľa názoru súdu prvej inštancie nie je možné odškodniť (reparovať) iným právom prípustným spôsobom ako v peniazoch (§ 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Cieľom náhrady nemajetkovej ujmy v predmetnom prípade je primerane vyvážiť, príp. zmierniť nemajetkovú ujmu, ktorá žalobcom vznikla v ich osobnostnej sfére v podobe citového utrpenia spôsobeného vnímaním smrti blízkej osoby - manžela a otca a v dôsledku nemožnosti ďalej s ním rozvíjať vzájomné rodinné vzťahy. Odčiniť je potrebné aj šok zo správy o smrti blízkej osoby, stratu životnej perspektívy, obavy o budúcnosť.

4. Súd prvej inštancie vychádzajúc z toho, že zákon ani judikatúra najvyšších súdnych autorít nedávajú dostatočne uspokojivú odpoveď na zodpovedanie otázky ako stanoviť základ pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy, sa inšpiroval pre účely stanovenia výšky nemajetkovej ujmy rozsudkom Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 19. 09. 2018, sp. zn. 25Cdo/894/2018 (Rc 85/2019), ktorý s ohľadom na dovtedajší právny vývoj, iné zákony upravujúce odškodnenie osôb v prípadoch smrti blízkych osôb a dovtedajšiu judikatúru, stanovil za vhodné kritériá pre určovanie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v takýchto prípadoch zobrať priemernú mesačnú mzdu zamestnanca v národnom hospodárstve v kalendárnom roku predchádzajúcom roku, v ktorom došlo k udalosti zakladajúcej nárok na nemajetkovú ujmu. Za primeranú základnú čiastku nemajetkovej ujmy považoval v prípade blízkych osôb 20-násobok tejto sumy. Súd prvej inštancie zobrať za základ pre stanovenie základnej čiastky odškodnenia žalobcov 20-násobok priemernej nominálnej mesačnej mzdy pracovníka v národnom hospodárstve SR za rok predchádzajúci roku, v ktorom došlo k usmrteniu D. B.. V roku 2018 bola priemerná nominálna mzda pracovníka v národnom hospodárstve SR 1 013,- €, dvadsaťnásobok tejto sumy predstavuje sumu 20 260,- €. Pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie zohľadnil aj okolnosti, za ktorých došlo k usmrteniu D. B., a to obzvlášť bezohľadnú jazdu žalovaného 1/, skutočnosť, že žalovaný 1/ sa žalobcom od dopravnej nehody neospravedlnil, na základe čoho sumu náhrady nemajetkovej ujmy zvýšil u žalobcov o 10 %, ale zároveň pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy prihliadal aj na zavinenie poškodeného ako na okolnosť, za ktorej došlo k porušeniu práva žalobcov. Súd prvej inštancie vyhodnotil skutočnosť, že chodci do vozovky vstúpili v čase pre nich nepriaznivej dopravnej situácie, bez ohľadu na to či tak urobili preto, že dopravnú situáciu neskontrolovali, alebo preto, že ju nesprávne vyhodnotili, na ťarchu poškodených zodpovedajúcu miere 10 %.

5. Súd prvej inštancie zamietol žalobu v časti, ktorou si žalobcovia uplatnili voči žalovaným nárok na náhradu nákladov za zhotovenie pomníka zosnulému vo výške 850,- € s tým, že náklady na zhotovenie pomníka už boli zo strany žalovaného 2/ uhradené a tento nárok tak nebol dôvodný, a zároveň zamietol žalobu v časti uplatnenia nároku na zaplatenie 6 144,84 € ako trov právneho zastúpenia žalobcov ako poškodených v trestnom konaní, pretože nemal preukázané, že k vynaloženiu týchto nákladov zo strany žalobcov došlo.

6. Súd prvej inštancie priznal žalobcom aj uplatnený úrok z omeškania s tým, že v prípade žalovaného 2/ mal z odpovede žalovaného 2/ zo dňa 13. 07. 2020 preukázané, že minimálne tento deň už žalovaný 2/ o výzve na zaplatenie nemajetkovej ujmy zo strany žalobcov vedel a bol povinný plniť najneskôr ďalší deň, teda od 14. 07. 2020. V prípade žalovaného 1/ vychádzal súd prvej inštancie zo dňa 19. 08. 2020, kedy najneskôr pri preštudovaní vyšetrovacieho spisu mal žalovaný 1/ možnosť oboznámiť sa s uplatnenou náhradou nemajetkovej ujmy žalobcami v trestnom konaní. Bol teda povinný plniť nasledujúci deň 20. 08. 2020 a tým, že tak neurobil, dostal sa dňa 21. 08. 2020 do omeškania.

7. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 2 CSP a žalobcom priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovaným 1/ a 2/ podľa pomeru úspechu vo veci.

8. Proti výroku I., II. a IV. rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný 2/ a uviedol odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP.

9. Žalovaný 2/ mal za to, že skutkovo právny záver o maximálnej miere spoluzavinenia, ktorú možno pričítať D. B. na dopravnej nehode 10 % je nesprávnym skutkovým záverom a zároveň nesprávnym právnym posúdením. Hodnotenie spoluzavinenia poškodeného na vzniku kolíznej situácie pomerom k zavineniu žalovaného 1/ je tiež nesprávnou aplikáciou § 441 Občianskeho zákonníka. Konanie žalovaného 1/ podľa neho nemalo spôsobilosť pripraviť poškodeného o možnosť uvažovať a jednať, poškodený mal možnosť veľmi jednoducho predísť nehode, ak by venoval neprehradiateľnej jazde žalovaného 1/ jednu sekundu svojej pozornosti, tzn. akúkoľvek pozornosť. K záveru súdu prvej inštancie, že poškodený nesprávne vyhodnotil nebezpečenstvo v dôsledku tmy uviedol, že ide o skutkový záver, ktorý nevyplýval z vykonaného dokazovania. Obsahom znaleckého posudku č. 32/2020 vypracovaného J. K. sú aj snímky z kamier umiestnených v blízkosti miesta dopravnej nehody, pričom je na nich vidno, že cesta v obci A. G. bola celá riadne osvetlená, preto je záver súdu o tme, ktorá mala ovplyvniť možnosti hodnotenia nebezpečenstva v rozpore s vykonaným dôkazom, a nemá žiadnu oporu v dokazovaní, navyše je vyvrátená obsahom vykonaných dôkazov. Poukázal na § 53 ods. 2 zákona o cestnej premávke, podľa ktorého chodec nesmie vstupovať na vozovku, a to ani pri použití priechodu pre chodcov, ak vzhľadom na rýchlosť a vzdialenosť prichádzajúcich vozidiel nemôže cez vozovku bezpečne prejsť. Súd prvej inštancie skutočnosť, že chodci, teda aj poškodený vstúpil na vozovku v čase, kedy približujúce sa vozidlo bolo vzdialené od prechodu len 35 m, nijako neposúdil, pričom práve posúdenie tohto konania poškodeného je nevyhnutné na správnu aplikáciu § 441 Občianskeho zákonníka. Poškodený nevenoval akúkoľvek pozornosť osvetlenému motorovému vozidlu rútiacemu sa smerom k prechodu pre chodcov rýchlosťou nad 100 km/hod. a tomu prislúchajúcemu hluku.

10. Žalovaný 2/ ďalej namietal, že konajúci súd určil základnú čiastku pre odškodnenie žalobcov vo výške 20-násobku priemernej nominálnej mesačnej mzdy pracovníka v národnom hospodárstve SR za rok predchádzajúci roku, v ktorom došlo k usmrteniu D. B., a to s poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky. Podľa názoru žalovaného 2/ na plnenie satisfakčnej funkcie v predmetnom konaní by stačila aj nižšie priznaná suma s tým, že priznaná suma náhrady nemajetkovej ujmy je priznaná svojvoľne s ohľadom na princíp proporcionality, v zmysle ktorého by nemala byť priznaná vyššia náhrada než nevyhnutná na naplnenie účelu právnej úpravy náhrady nemajetkovej ujmy. Poukázal na rozhodnutia súdov, v ktorých boli priznané nižšie náhrady než tie, ktoré zvolil súd prvej inštancie ako príklady v odôvodnení rozsudku. Poukázal na zákon č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi v znení neskorších predpisov, pri riadnej aplikácii ktorého by maximálna možná výška náhrady za porušenie osobnostných práv žalobcov predstavovala sumu 31 750,- €, ktorá by sa medzi žalobcov rozdelila rovným dielom. Uvedený zákon bol zrušený zákonom č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý zaviedol, že pokiaľ je pozostalých po obeti násilného trestného činu viacero, maximálny nárok na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú nemajetkovú ujmu vo výške 25-násobku sumy mesačnej minimálnej mzdy, s ohľadom na minimálnu mzdu v roku 2019, by predstavoval 15.875,- €. Súd prvej inštancie podľa

neho priznal neprimerane nevysvetlenú náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá neobstojí pri dôslednom uplatnení princípu proporcionality, ktorá vychádza zo svojoľnej úvahy súdu založenej na nevysporiadaní sa s otázkou všeobecnej primeranosti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy stratou blízkej osoby v hospodárskych podmienkach Slovenskej republiky. Rozsudok je podľa jeho názoru nepreskúmateľný, nakoľko súd nepostavil svoj záver o primeranom nároku na konštruktívnej preskúmateľnej úvahe o všeobecnej primeranosti nároku, od ktorej by odvodil priznanú náhradu žalobcom. Analogicky poukázal na najväčšiu možnú mieru zaťaženia povinného zrážkami zo mzdy v exekučnom konaní podľa § 68 a nasl. Exekučného poriadku pri prednostných pohľadávkach. Žalovaný 2/ ďalej trval na procesnej obrane v časti nároku na úrok z omeškania, ktorý súd prvej inštancie podľa jeho názoru nesprávne právne posúdil, keď nárok na úrok z omeškania priznal. Odkázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Co/15/97, sp. zn. 6Cdo/185/2011 a nález Ústavného súdu IV. ÚS 72/2019 a navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu voči žalovanému 2/ zamietne.

11. V zákonom stanovenej lehote podal proti rozsudku súdu prvej inštancie odvolanie aj žalovaný 1/, ktorý navrhol rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a uviedol odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b), f), h) CSP. Podľa neho aj keď súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil veľmi rozsiahle, neodôvodnil ho náležite v potrebnom rozsahu, najmä neodôvodnil, prečo prihliadol k takým dôkazom, ktoré neboli vykonané v súdnom konaní (napr. rozsudok Okresného súdu Revúca sp. zn. 6C/5/2021, ktorý navyše ani nebol právoplatný), a ku ktorým sa nemal možnosť vyjadriť, resp. prihliadol k dôkazu, ktorého vykonanie nikto nenavrhol, ani nebol vykonaný (napr. obrazové záznamy bezpečnostných kamier obce A. G.). Ďalej mal za to, že žiaden zo žalobcov vzťah svojej osoby k poškodenému nepreukázal, okrem vlastnej výpovede. Samotná existencia príbuzenského pomeru s obeťou dopravnej nehody sama o sebe nie je dôvodom na priznanie nemajetkovej ujmy. Z vykonaného dokazovania nevyplýva, aké bolo manželstvo žalobkyne 1/ s poškodeným, ako fungovalo, napokon aj výpovede ostatných žalobcov spochybňujú, či toto manželstvo bolo naozaj také funkčné, ako ho popisala žalobkyňa 1/, keď poškodený tak veľa času venoval iným ľuďom (aj keď vlastným deťom) a iným aktivitám (údajná hra v kapele takmer každý víkend). Ďalej poukázal na to, že žalobkyňa nepreukázala akýkoľvek príjem z hry v kapele, naopak sa javí, že išlo o účelové tvrdenie, pretože ak by mal jej nebohý manžel akýkoľvek príjem, nemohol by predsa poberať sociálne dávky. Žalovaný 1/ ďalej argumentoval, že z odôvodnenia rozsudku dostatočne nevyplýva, prečo a aký význam pripisoval súd prvej inštancie úkonu preštudovanie vyšetrovacieho spisu ani to, ako zohľadnil iné formy satisfakcie (jeho veľmi tvrdý najprísnejší možný podmienený trest odňatia slobody, trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá všetkých druhov až na 8 rokov, prejavená ľútosť nad svojim konaním, dopad udalostí na samotného škodcu). Namietal začiatok omeškania počítaný od úkonu preštudovania vyšetrovacieho spisu, mal za to, že je potrebné preukázať, že sa aj dozvedel o tejto informácii. O uplatnenom nároku zo strany žalobcov sa nedozvedel, o čom má svedčiť čas trvania úkonu oboznamovania s celým vyšetrovacím spisom 429 listov dňa 19. 08. 2020 v čase od 13:10 hod. do 13:35 hod. v rozsahu 25 min. Nesúhlasil s názorom súdu prvej inštancie, že sa v rozpore s pravidlami elementárnej slušnosti a ľudskosti neprejavil ľútosť nad svojim konaním, keďže sa tak stalo viackrát opakovane ako v trestnom konaní tak aj v civilnom konaní. Uvedené odvodzoval od toho, že sa ku konaniu kladenému mu za vinu priznal od prvého okamihu, ako bolo rozhodnuté vo vznesení obvinenia. Už o dva dni po doručení uznesenia oznámil vyšetrovateľovi, že sa vzdáva práva podať sťažnosť. Ľútosť vyslovene prejavil a poškodeným sa ospravedlnil aj vo výpovedi učinenej v procesnom postavení obvineného (výpoveď zo dňa 19. 06. 2020, str. 6 zápisnice o výsluchu obvineného). Následne počas konania o dohode o vine a treste pred okresným prokurátorom v Revúcej uviedol: „Vyhlasujem, že skutok, ktorý mi je kladený za vinu som spáchal, ľutujem jeho spáchanie“ (str. 3 zápisnice o konaní o dohode o vine a treste zo dňa 13. 10. 2020). Vyplýva to aj z trestného rozsudku, v ktorom mu bola priznaná poľahčujúca okolnosť v zmysle § 36 písm. l) Trestného zákona. Uviedol, že v každom jednom podaní, ktoré realizoval, vyjadril úprimnú a hlbokú ľútosť nad tým, čo sa stalo,
- zo dňa 3. 2021 „...žiaľ, stalo sa, čo sa stať nemalo...“;
- zo dňa 15. 4. 2021 „...Úprimne a veľmi toho ľutujem...“;
- zo dňa 4. 10. 2021 „...Ja som sa v podstate do dnešného dňa psychicky nespamätal z tej udalosti. Na jednej strane si uvedomujem, že som pochybil, keď som jazdil neprimeranou rýchlosťou, a žiaľ, stalo sa, čo sa stať nemalo, čo úprimne a veľmi ľutujem...“, aj teraz sa dotknutým opakovane ospravedlňuje.

12. Napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie nie je možné podľa neho považovať za právne perfektne odôvodnené, pokiaľ súd prvej inštancie jeho de facto jediné pochybenie rýchlosť jazdy na vzniku

a priebehu dopravnej nehody ustálil mierou až 90 %, kým veľmi výrazné, viacnásobné spoluzavinenie poškodených len mierou 10 %. Poukázal na ovplyvnenie alkoholom primárne poškodeného, ale aj na okolnosti, za akých vstúpil do jazdnej dráhy vozidla, na jeho nekontrastné oblečenie počas zníženej viditeľnosti, a to dokonca bez reflexívnych prvkov, a pod. Pohľad súdu prvej inštancie na posúdenie otázky miery zavinenia, resp. spoluzavinenia účastníkov dopravnej nehody nezodpovedá zistenému skutkovému stavu a záver, že rozsah spoluzavinenia primárne poškodeného D. B. je podstatne menší ako jeho, nie je správny. Tvrdil, že sa nemôže stotožniť s názorom súdu prvej inštancie, že by v čase okolo 17.30 hod., hoci aj na Silvestra, kedy k dopravnej nehode došlo, bolo možné predpokladať zvýšený pohyb chodcov na dedinách. Ako človek bývajúcí na dedine si dovoľil tvrdiť, že na dedinách je situácia iná, pretože v takýto čas drvivá väčšina obyvateľov sedí pred televíznymi obrazovkami a frekvencia pohybu sa zvyšuje až v čase pred a po polnoci. Aspoň v ich regióne je to celkom určite tak a ani súd prvej inštancie nemal žiaden podklad na vyslovenie iného záveru.

13. Žalovaný 1/ ďalej namietal prisúdenie úrokov z omeškania, pretože do omeškania sa nemohol dostať skôr, ako sa ustálila výška nemajetkovej ujmy. Je podľa neho zrejmé, že nemohol vedieť, či a ak áno, v akej výške súd prizná žalobcom akúkoľvek náhradu nemajetkovej ujmy, a preto sa s jej zaplatením nemohol dostať do omeškania. Súd prvej inštancie rozhodol v rozpore s ustálenou judikatúrou, jeho rozhodnutie je prekvapivé a arbitrárne bez ohľadu na to, že sa súd de facto ako právnu úpravu, tak aj ustálenú súdnu prax, snažil prekonať vlastnými úvahami. Žalovaný 1/ ďalej namietal, že súd neskúmal, či priznaná náhrada nemajetkovej ujmy nebude zdrojom bezdôvodného obohatenia. Keďže mal za to, že napadnuté výroky rozsudku nie sú v medziach zákona, nie je podľa jeho mienky v medziach zákona ani súvisiaci výrok týkajúci sa náhrady trov konania, ktorým bol zaviazaný nahradiť žalobcom trovy konania vo výške 82%. Rozsudok v rozsahu jeho napadnutia nie je podľa jeho názoru v medziach zákona a nespĺňa podmienky náležitého a riadneho odôvodnenia vyžadované § 220 ods. 2 CSP.

14. Krajský súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 34 CSP preskúmal vec v rozsahu podaných odvolaní žalovaného 1/ a žalovaného 2/ podľa § 379 CSP, z dôvodov vymedzených v odvolaniach podľa § 380 ods. 1 CSP a mimo nich podľa § 380 ods. 2 CSP v rozsahu väd týkajúcich sa procesných podmienok, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP z dôvodu, že pre rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci nebolo potrebné zopakovať ani doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania pred odvolacím súdom nevyžadoval dôležitý verejný záujem a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny vo výroku I., II. potvrdil a vo výroku IV. v súlade s § 388 CSP zmenil.

15. Odvolací súd pri rozhodovaní vychádzal zo súdom prvej inštancie zisteného skutkového stavu.

16. Čo sa týka výšky náhrady nemajetkovej ujmy, odvolací súd konštatuje, že táto je výsledkom posúdenia individuálnych skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach a každé rozhodnutie o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy je založené na riešení individuálnych otázok. Pri posudzovaní a hodnotení zákonom ustanovených východísk na určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy postupujú súdy vždy diferencovane v každom konkrétnom prípade a nezotrvávajú na určitých striktných hraniciach. Za situácie, keď v právnych predpisoch vzťahujúcich sa na prejednanú vec neexistujú žiadne kritériá, pre určenie náhrady nemajetkovej ujmy, ani žiadna metodika výpočtu, na základe ktorých by sa výška priznávanej náhrady súdom určila, je treba určiť túto výšku na základe zákona podľa voľnej úvahy súdu, ktorá však musí byť odôvodnená a musí mať svoj základ v zistenom skutkovom stave. Súd prvej inštancie veľmi podrobne a zrozumiteľne v odôvodnení rozsudku vysvetlil svoje úvahy pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy (ods. 96 až 100 rozsudku), ktorej základ vyvodil s ohľadom na obdobný až rovnaký vývoj českej právnej úpravy inšpirujúc sa rozhodnutím Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25Cdo/894/2018 zo dňa 19. 09. 2018, keď považoval za vhodné za základ nemajetkovej ujmy s prihliadnutím na možnosť jej valorizácie zobrať dvadsaťnásobok priemernej nominálnej mesačnej mzdy pracovníka v národnom hospodárstve SR za rok predchádzajúci roku, v ktorom došlo k usmrteniu D. B.. Dvadsaťnásobok tejto sumy predstavuje sumu 20.260,- €, čo súd prvej inštancie považoval za základnú sumu náhrady, ktorá by sa mala poskytnúť pozostalým, ktorí mali so zomrelým najužšie citové puto. Odvolací súd má rovnako ako súd prvej inštancie za to, že stanovená výška finančného zadosťučinenia sa nevymyká rámcu slovenskými súdmi priznávaných súm finančného zadosťučinenia v obdobných prípadoch, nemožno ju považovať za neprimeranú ani svojvoľne priznanú. Cieľom náhrady nemajetkovej ujmy v predmetnom prípade je primerane vyvážiť, príp. zmierniť nemajetkovú ujmu, ktorá žalobcom vznikla v ich osobnostnej

sfére v podobe citového utrpenia spôsobeného vnímaním smrti blízkej osoby – manžela a otca a v dôsledku nemožnosti ďalej s ním rozvíjať vzájomné rodinné vzťahy. Na strane žalobcov smrťou manžela a otca vznikla tak závažná nemajetková ujma, že iná forma jej odškodnenia, resp. poskytnutia zadosťučinenia ako jej odčinenie v peniazoch, nie je spôsobilá ju dostatočne a úplne reparaovať. Prisúdená náhrada nie je zjavne neprimeraná okolnostiam prípadu, zohľadňujúc životnú úroveň v krajine a neprestavuje ani prostriedok neprípustného obohacovania.

17. Súd prvej inštancie v danom prípade pristúpil k určeniu výšky náhrady nemajetkovej ujmy v naznačenom smere, keď zohľadnil osobitosti daného prípadu, najmä intenzitu vzťahu žalobcov s nebohým (žalobkyňa 1/ a žalobca 4/ žili s nebohým spoločnej domácnosti, a aj žalobcovia 2/, 3/, 5/ 6/ sa s ním denne stretávali, všetci žalobcovia mali s nebohým blízky a pozitívny vzťah a touto udalosťou stratili možnosť rozvíjať svoj vzťah), ale aj skutočnosť, že nebohý vstupom na vozovku v čase pre neho nepriaznivej dopravnej situácie vystavil svoj život nebezpečenstvu, k čomu prispelo aj skutočnosť, že bol pod vplyvom alkoholu. Zároveň súd prvej inštancie zohľadnil aj obzvlášť bezohľadnú jazdu žalovaného 1/, ktorý nebezpečne vysokou rýchlosťou (nie menej ako 100 km/hod.) viedol osobné motorové vozidlo v obci, a na mieste určenom na prechod pre chodcov cez vozovku, označenom zvislým aj vodorovným dopravným značením, spôsobil usmrtenie nebohého, a tiež okolnosť, že sa žalobcom neospravedlnil a svojím postojom bez najmenej ľútosti pozostalým, túto bolesť prehľboval. Súd prvej inštancie teda správne pri určení výšky náhrady prihliadal na závažnosť vzniknutej ujmy žalobcov a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo a v rámci voľnej úvahy súdu, ktorá práve na tomto mieste dostáva priestor, v súlade s princípmi spravodlivosti, prihliadal a vyhodnotil momenty, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti došlo.

18. K argumentácii žalovaného 2/ v odvolaní ohľadom nesprávneho posúdenia miery účasti nebohého na dopravnej nehode z dôvodu, že nebohý mal možnosť predísť dopravnej nehode, ak by venoval pozornosť jazde žalovaného 1/, a že súd prvej inštancie vstup poškodeného na vozovku a jeho závažnosť nijako neposúdil, odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie na základe zisteného skutkového stavu ohľadne priebehu dopravnej nehody bral do úvahy konanie nebohého a to, že nebohý vstúpil na vozovku v čase pre neho nepriaznivej dopravnej situácie, vyhodnotil v zmysle § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ako okolnosť, za ktorej došlo k porušeniu práva, pričom uzavrel, že nepovažoval za jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že chodci pred vstupom na vozovku neskontrolovali dopravnú situáciu (ods. 44 až 46 rozsudku). Zároveň konštatoval, že bez ohľadu na to, či vstúpili na vozovku, pretože dopravnú situáciu neskontrolovali alebo ju nesprávne vyhodnotili, pričítal túto skutočnosť nebohému a znížil základ nároku žalobcov o 10 %, pričom takéto zníženie nároku považuje odvolací súd s poukazom na okolnosti prípadu za dostatočné.

19. V tejto súvislosti je nedôvodná aj odvolacia námietka žalovaného 1/, ktorý tvrdil, že súd prvej inštancie jeho pochybenie ustálil mierou 90 %. Z rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že súd prvej inštancie pričítal okolnostiam, ktoré vyhodnotil v neprospech žalovaného 1/, hoci išlo o bezohľadnú a arogantnú jazdu cez obec, len 10 % navýšenie základu, z ktorého odvodzoval výšku nemajetkovej ujmy. Ďalšia žalovaným 1/ uvádzaná argumentácia, že jeho podiel na dopravnej nehode je menší ako nebohého, a že jeho jediným pochybením na vzniku a priebehu dopravnej nehody bola rýchlosť jazdy, pričom sa snažil presvedčiť odvolací súd, že v čase dopravnej nehody, hoci aj na Silvestra okolo 17:30 h. nebolo možné predpokladať zvýšený pohyb chodcov, lebo drvivá väčšina obyvateľov v ich regióne sedí pred televíznou obrazovkou, je neakceptovateľná. Odvolací súd zdôrazňuje, že to bol žalovaný 1/ kto spáchal trestný čin kvalifikovaný ako prečin usmrtienia podľa § 149 ods. 1, 3 Trestného zákona tým, že ako vodič osobného motorového vozidla toto viedol rýchlosťou nie menej ako 100 km/h a na mieste určenom na prechod chodcov cez vozovku, označenom zvislým aj vodorovným dopravným značením, pravou prednou časťou vozidla zrazil prechádzajúcich chodcov D. I. a D. B., čím im spôsobil také vážne rozsiahle zranenia, ktorým na mieste obaja podľahli. To, že súd prvej inštancie prihliadal aj na skutočnosti, ktoré vyhodnotil v neprospech nebohého neznamená, že podiel žalovaného 1/ na dopravnej nehode je nižší než nebohého. Znalec na základe simulácií nehodového deja dospel k záveru, že pri dodržaní najvyššej povolenej rýchlosti vozidla 50 km/hod. a identickej reakcii vodiča, by žalovaný 1/ zastavil vozidlo vo vzdialenosti cca 8,3 m pred priechodom pre chodcov. Vodič by pred priechodom pre chodcov stihol vozidlo zastaviť, dokonca keby jeho rýchlosť bola 60 km/hod a menej. Odvolací súd v zhode s názorom súdu prvej inštancie konštatuje, že žalovaný 1/ hrubo porušil ustanovenie zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke, stanovujúce najvyššiu povolenú rýchlosť v obci a jeho vedenie motorového vozidla bolo bezohľadné až arogantné. V prípade existencie takéhoto neoprávneného zásahu ide o objektívnu

zodpovednosť, a správanie sa samotnej dotknutej osoby pri neoprávnenom zásahu sa stáva právne významným až pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (§ 13 ods. 2 OZ). Zo spisu vyplýva, že žalovaný 1/ bol právoplatným trestným rozsudkom uznaný vinným zo spáchania prečinu usmrtenia D. B. (manžela žalobkyne 1/ a otca žalobcov 2/ až 6/) podľa § 149 ods. 1, 3 TZ, keď ako vodič spôsobil dopravnú nehodu, následkom ktorej manžel žalobkyne 1/ a otec žalobcov 2/ až 5/ zahynul, ktorým výrokom bol súd prvej inštancie v tomto konaní viazaný. Tým bola preukázaná zodpovednosť žalovaného 1/ za neoprávnený zásah do práv na ochranu osobnosti žalobcov, a to do práva na ich súkromný a rodinný život, ktorý bol smrťou ich blízkeho príbuzného natrvalo narušený. Spoluzavinenie samotnej dotknutej osoby má význam až pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, na ktorú súd prvej inštancie prihliadol.

20. Pokiaľ žalovaný 1/ namietal posúdenie jeho správania súdom prvej inštancie v rozpore s pravidlami elementárnej slušnosti, na čo súd prvej inštancie prihliadal pri zvýšení základu, je námietka žalovaného 1/ nedôvodná. Žalovaný 1/ žiadnym spôsobom nepreukázal, že sa priamo žalobcom ospravedlnil ani žiadnym spôsobom nevysvetlil, prečo tak nebol schopný do dňa rozhodnutia súdu prvej inštancie urobiť. Všetky údajné ospravedlnenia, na ktoré žalovaný 1/ v odvolaní poukazoval, boli vykonané a adresované orgánom činným v trestnom konaní, súdu v trestnom a v civilnom konaní, a sú prejavom toho, že žalovaný 1/ trestný čin ľutuje, ale nemožno ich považovať za ospravedlnenie žalobcom.

21. Ako nedôvodnú vyhodnotil odvolací súd aj odvoláciu námietku žalovaného 1/, že súd prvej inštancie nemal preukázaný vzťah žalobcov k nebohému. Súdom prvej inštancie vykonaný na pojednávaní dokazovanie výsluchom všetkých žalobcov, pričom výsluch strany je v zmysle § 195 CSP dôkazným prostriedkom, ak tvrdenú skutočnosť nemožno preukázať inak. Súdom prvej inštancie dostatočným spôsobom odôvodnil ako vyhodnotil tieto dôkazy (ods. 101, 102 a 103 rozsudku) s tým, že v prípade žalobkyne 1/ mal za to, že citovú bolesť a útrapy, ktoré žalobkyňa zo straty manžela prežívala, nemožno považovať za vymykajúce sa citovému utrpeniu, ktoré by za tých istých okolností prežívala zo straty manžela ktorákoľvek iná osoba. Súdom prvej inštancie mal preukázané veľmi blízke a pozitívne vzťahy medzi žalobcami a nebohým, nebohý sa denne so všetkými deťmi stretával, aj s tými, ktoré s ním nebývali v spoločnej domácnosti. Zároveň súdom prvej inštancie uzavrel, že žalobkyňa 1/ nebola odkázaná na výživu zomrelého manžela z dôvodu, že by si ju vzhľadom na zdravotný stav alebo iné dôvody nevedela zabezpečiť sama, preto príjem z hrania zosnulého manžela v kapele nepovažoval za skutočnosť, pre ktorú by bolo dôvodné zvýšiť základnú sumu nemajetkovej ujmy. Rovnako v prípade žalobcov 2/ až 6/ súdom prvej inštancie konštatoval, že sú schopní sa živiť a neboli výživou odkázaní na nebohému. Vzhľadom na uvedené je argumentácia žalovaného 1/ v odvolaní týkajúca sa preukázania príjmov nebohému neopodstatnená a bezpredmetná.

22. Žalovaný 1/ tiež namietal, že súd prvej inštancie neodôvodnil náležite, prečo vychádzal pri rozhodovaní z dôkazov, ktoré v konaní nevykonal (rozsudok Okresného súdu Revúca sp. zn. 6C/5/2021), resp. ktoré nikto v konaní nenavrhol (obrazové záznamy bezpečnostných kamier obce A. G.), a ku ktorým nemal možnosť sa vyjadriť. Odvolací súd z obsahu spisu zistil, že rozsudok Okresného súdu Revúca sp. zn. 6C/5/2021, ktorý sa týka nároku na náhradu nemajetkovej ujmy uplatneného pozostalými po D. I., bol predložený v tomto konaní žalobcami a súdom prvej inštancie ho doručil žalovanému 1/ dňa 15. 02. 2022. Zároveň ním vykonaný aj dokazovanie na poslednom pojednávaní. Žalovaný 1/ mal teda tento dôkaz k dispozícii a mal možnosť sa k nemu vyjadriť. Súdom prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku v ods. 44 a 45 dostatočne a zrozumiteľne odôvodnil ako vyhodnotil záveru predmetného rozsudku, a že prihliadal na dielčie skutkové zistenia vyplývajúce z dôkazu vykonaného prehratím záznamov z priemyselných kamier súdom v uvedenom konaní (6C/5/2021), a to z dôvodu vážneho rozporu zistení znalca vyplývajúcich zo znaleckého posudku (dôkaz vykonaný v tomto konaní) a výsledkom dokazovania výsluchom tohto znalca a prehratím záznamov z priemyselných kamier, vyplývajúcich z rozsudku v konaní sp. zn. 6C/5/2021. Súdom prvej už na námietku žalovaného 2/ v prvostupňovom konaní týkajúcu sa bezpečnostných kamier v napadnutom rozsudku uviedol, že „neprihliadol na právne závery súdu vyslovené v ešte neprávoplatne skončenej veci, ani na skutkové závery súdu, ku ktorým súd dospel hodnotením vykonaných dôkazov, ale iba na dielčie skutkové zistenie, vyplývajúce z dôkazu, ktorý bol súdom vykonaný v tomto inom konaní - dôkaz prehratím záznamov z priemyselných kamier. V predmetnom konaní súd takýto dôkaz vykonať nemohol, nakoľko jeho vykonanie nebolo navrhnuté žiadnou zo strán.“ Zároveň súdom prvej inštancie poukázal na zásadu vyplývajúcu z čl. 2 ods. 1 CSP, podľa ktorej ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov, ktorú súd subjektom práva v civilnom sporovom konaní poskytuje, musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp

právnej istoty. Odvolací súd sa zhoduje s uvedeným názorom súdu prvej inštancie, že vzhľadom na dôležitosť prijatia zákonného a spravodlivého rozhodnutia, súd nemohol neprihliadnuť na skutočnosť zistenú v inom konaní vedenom na tom istom súde, ktorá sa predmetnej veci bezprostredne týka a je pre jej posúdenie dôležitá. Civilný sporový poriadok vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov a táto zásada znamená, že záver, ktorý si sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu, pričom hodnotiacia úvaha súdu musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci a výsledok hodnotenia dôkazov má byť súčasťou rozsudku. Z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami.

23. Žalovaní tiež namietali nesprávne právne posúdenie súdu prvej inštancie pokiaľ ide o nárok na náhradu úrokov z omeškania v prípade nemajetkovej ujmy. Súd prvej inštancie sa v odôvodnení rozsudku vysporiadal s právnym závermi rozhodnutí súdov, na ktoré poukazoval žalovaný 2/, a to rozhodnutím NS SR sp. zn. 1Co/15/97 a nálezom Ústavného súdu SR IV. 72/2019 a náležite zdôvodnil, prečo sa v danom prípade nestotožnil s ich závermi (ods. 118, 119, 120, 121 122, 123 124 rozsudku), čo zodpovedá zákonnej úprave § 220 CSP. Súd prvej inštancie primerane vysvetlil z akých úvah vychádzal pri svojich záveroch o nároku žalobcov na náhradu úrokov z omeškania pri nemajetkovej ujme. Odvolací súd sa stotožnil so závermi súdu prvej inštancie, a na tieto v plnom rozsahu poukazuje. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých osôb, ktorá vznikla neoprávneným zásahom do ich osobnostného práva na súkromný a rodinný život je právo, ktoré vzniklo ex delicto, teda v dôsledku protiprávneho konania žalovaného 1/, v rozpore s týmto osobnostným právom a vzniklo v čase, kedy k porušeniu osobnostného práva došlo. Príčinou vzniku tohto práva a tomu zodpovedajúcej povinnosti ujmu odčiniť nie je súdne rozhodnutie. Tak ako uviedol súd prvej inštancie „Rozhodnutie súdu o povinnosti nahradiť nemajetkovú ujmu v peniazoch sa s ohľadom na moment vzniku existencie nároku o ktorom pojednáva, nelíši od rozhodnutia súdu o povinnosti nahradiť škodu majetkového charakteru alebo škodu na zdraví. V prvom prípade ide o nárok vzniknutý neoprávneným zásahom do osobnostnej sféry fyzickej osoby, v druhom prípade o nárok vzniknutý neoprávneným zásahom (v prípade objektívnej zodpovednosti podmienka protiprávnosti nemusí byť splnená) do majetkovej sféry fyzickej alebo právnickej osoby.“ Tak ako pri majetkovej škode niet pochyb, že nárok na jej náhradu vzniká vznikom škody, neexistuje logický dôvod uplatňovať iný princíp v prípade nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Správnosť záverov súdu prvej inštancie o deklaratórnom rozhodnutí v prípade rozhodnutí súdu o náhrade nemajetkovej ujmy podporuje aj jeho poukázanie na inštitút premlčania. „Je pojmovo vylúčené hovoriť o možnosti premlčania práva pred jeho samotným vznikom.“ Premlčacia doba, ktorá je v prípade nároku na náhradu nemajetkovej ujmy trojročná, začína plynúť v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka odo dňa, kedy sa právo mohlo vykonať prvýkrát. Rovnako ako súd prvej inštancie je odvolací súd toho názoru, že potreba priznávať nároky na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je daná nielen z hľadiska práva, ale aj z hľadiska spravodlivosti a rešpektovania zásady účinnej ochrany základných ľudských práv. Nepriзнание úrokov z omeškania umožňuje povinnému vyhýbať sa a odďaľovať splnenie svojich povinností.

24. Na podporu záverov súdu prvej inštancie odvolací súd dodáva, že rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Co/15/1997, na ktoré poukazoval žalovaný 2/, rieši otázku úrokov z omeškania v prípade nároku na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej odvysielaním relácie, veľmi stroho (jednou vetou), pričom ich vznik viaže na rozhodnutie súdu. Ide o pomerne staršie rozhodnutie, ktoré vydal najvyšší súd ešte ako odvolací súd. Druhé rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo/185/2011 riešilo otázku úrokov z omeškania v prípade nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch spôsobenej nezákonným trestným stíhaním žalobcu podľa zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom v spojení s čl. 5 ods. 1 a 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Záver tohto rozhodnutia, že nárok na úrok z omeškania pri náhrade nemajetkovej ujmy vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, po uplynutí určenej doby plnenia, a nie po márnom uplynutí 6-mesačnej lehoty odo dňa podania žiadosti o predbežné prerokovanie na príslušnom orgáne, je už novšou judikatúrou najvyššieho súdu, prekonaný (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/48/2017, 4Cdo/257/2019, 7Cdo/339/2021). V rozhodnutí sp. zn. 4Cdo/257/2019 dovolací súd ustálil, že „nárok žalobcu podľa § 17 ods. 2 až 4 zákona č. 514/2003 Z. z. voči žalovanej vzniká už samotnou existenciou väzobného trestného stíhania a rozsudku, ktorým bola osoba pozbavená osobnej slobody následne oslobodená spod obžaloby. Preto rozhodnutie, ktorým sa priznáva táto náhrada škody vo forme nemajetkovej ujmy v peniazoch v konkrétnej výške,

už len deklaruje existenciu tejto zákonom priznanej právnej skutočnosti a nárokov z nej vyplývajúcich.“ Pokiaľ ide o nález ÚS SR sp. zn. IV ÚS 72/2019, tento riešil špecifickú situáciu, ktorá nastala tým, že sťažovateľka na základe právoplatného rozhodnutia zaplatila pred rozhodnutím o jej dovolaní priznaný nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, a následne po zrušení rozhodnutia dovolacím súdom, žiadala o vydanie bezdôvodného obohatenia spočívajúceho v nevrátení vyplatenej sumy. Sťažnosť smerovala proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o trovách konania v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia a proti rozhodnutiu dovolacieho súdu o odmietnutí dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o trovách konania. Ústavný súd dospel k záveru, že neobstojí záver krajského súdu, že zrušením rozsudku vo veci ochrany osobnosti nedochádza k vzniku bezdôvodného obohatenia a premlčacia doba nezačne plynúť až do právoplatnosti nového rozhodnutia vo veci samej. Ústavný súd teda a priori riešil otázku, kedy došlo v danej situácii k bezdôvodnému obohateniu, a kedy začala plynúť premlčacia doba na vydanie bezdôvodného obohatenia. Aj keď zároveň považoval rozhodnutie o priznaní nemajetkovej ujmy za rozhodnutie konštitutívnej povahy, s poukazom na už vyššie uvedené novšie rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sa priamo zaoberali otázkou nároku na náhradu úrokov z omeškania v prípade nemajetkovej ujmy, a ktoré dospeli k záveru, že rozhodnutie, ktorým sa priznáva náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch len deklaruje existenciu zákonom priznanej právnej skutočnosti a nárokov z nej vyplývajúcich, odvolací súd v zhode s uvedeným názorom najvyššieho súdu považuje právne posúdenie otázky úrokov z omeškania súdom prvej inštancie za správne.

25. Súd prvej inštancie správne posúdil aj deň, kedy došlo k omeškaniu žalovaného 1/, ktorý mal objektívnu možnosť oboznámiť sa v rámci preštudovania vyšetrovacieho spisu s uplatneným nárokom žalobcov a to, že tomu nevenoval pozornosť, lebo sa sústredil len na otázky súvisiace s vinou a trestom, ho žiadnym spôsobom neospravedlňuje. Navyiac rozhodovanie o uplatnených nárokoch poškodených je tiež súčasťou trestného konania. K omeškaniu žalovaného 1/ tak došlo odo dňa nasledujúceho po preštudovaní vyšetrovacieho spisu od 21. 08. 2020.

26. Odvolací súd vyhodnotil všetky námietky žalovaných týkajúce sa veci samej uvedené v odvolaní ako nedôvodné a rozsudok prvoinštančného súdu ako vecne správny vo výroku I. a II. potvrdil. Výrok IV. rozsudku o trovách konania, ktorý žalovaní tiež napadli, ale neuviedli žiadnu konkrétnu odvolaciu argumentáciu týkajúcu sa trov konania, odvolací súd v súlade s ust. § 388 CSP zmenil z dôvodu, že súd prvej inštancie nepostupoval správne, keď pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania nerozhodol samostatnými výrokmi. V prípade, ak súd prejednáva v spoločnom konaní viacero právnych vecí, považuje sa pre účely rozhodnutia o náhrade trov konania každá z týchto vecí za samostatnú. V danom prípade treba samostatne posúdiť mieru úspechu a neúspechu strán pri nemajetkovej ujme aj pri náhrade škody (majetkovej ujmy) a zvážiť, či rozhodnutie o výške plnenia nezáviselo od úvahy súdu, a to samostatne vo vzťahu ku každej z týchto vecí. Vzhľadom na to, že výška náhrady nemajetkovej ujmy závisela od úvahy súdu, žalobcovia mali plný úspech čo do základu uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Pokiaľ však ide o uplatnený nárok na náhradu škody, boli v konaní v celom rozsahu úspešní žalovaný 1/ a žalovaný 2/. Na základe uvedeného odvolací súd zmenil napadnutý výrok o trovách konania tak, že žalobcovia 1/ až 6/ majú nárok na náhradu trov konania proti žalovanému 1/ a 2/ v časti žaloby o náhradu nemajetkovej ujmy v rozsahu 100 %, žalovaný 1/ má nárok na náhradu trov konania proti žalobcom 1/ až 6/ v časti žaloby o náhradu škody v rozsahu 100% a žalovaný 2/ má nárok na náhradu trov konania proti žalobcom 1/ až 6/ v časti žaloby o náhradu škody v rozsahu 100 %.

27. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. Žalovaní 1/ a 2/ neboli v odvolacom konaní vo veci samej úspešní, a pokiaľ ide o zmenu výroku o trovách prvoinštančného konania, odvolací súd zmenil tento výrok z dôvodu, že bolo potrebné o trovách prvoinštančného konania rozhodnúť samostatnými výrokmi. Žalovaní v tomto smere neprodukovali žiadnu odvolaciu argumentáciu. Z hľadiska pomeru úspechu je tak úspech žalovaných úplne nepatrný, preto odvolací súd priznal žalobcom 1/ až 6/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovaným v plnom rozsahu (100 %); z dôvodu vykonateľnosti rozhodnutia o trovách konania formuloval odvolací súd výrok o nároku na náhradu trov odvolacieho konania do povinnosti ich náhrady žalovanými spoločne a nerozdielne (porovnaj napríklad uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/222/2016 zo dňa 23.03.2017, sp. zn. 6Cdo/57/2017 zo dňa 30.05.2017, sp. zn. 6Cdo/196/2016 zo dňa 22.06.2017 a sp. zn. 7Cdo/123/2016 zo dňa 04.04.2017). O samotnej výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

28. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov členov senátu 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolať a musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolaťom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolaťom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolať v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).